

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा हेल्स इस्पेक्सन समूह, सहायक पाँचौं तह हेल्थ असिस्टेन्ट, औलो सुपरभाइजर, खोप सुपरभाइजर, कोल्ड चेन सुपरभाइजर क्षय/कुष्ठ सुपरभाइजर, भेक्टर बर्न डिजिज कन्ट्रोल सुपरभाइजर, परिवार नियोजन सुपरभाइजर पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:- १००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- २०

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा योजना (Written Examination)

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्कभार	समय
सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक	५० प्रश्न × २ अङ्क = १००	४५ मिनेट

द्वितीय चरण:-

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	२०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)

द्रष्टव्य:-

१. वस्तुगत बैकल्पिक परीक्षामा यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
प्रश्न संख्या	५	८	२	२	२	८	१	६	४	१	१	२	२	१	५

- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको विज्ञापन हुदाँका वखत (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झन पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति:-

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा हेल्स इस्पेक्सन समूह, सहायक पाँचौं तह हेल्थ असिस्टेन्ट, औलो सुपरभाइजर, खोप सुपरभाइजर, कोल्ड चेन सुपरभाइजर क्षय/कुष्ठ सुपरभाइजर, भेक्टर बर्न डिजिज कन्ट्रोल सुपरभाइजर, परिवार नियोजन सुपरभाइजर पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

(५० प्रश्न × २ अङ्क = १०० अङ्क)

1. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management)

1.1. कार्यालय व्यवस्थापन

1.1.1. कार्यालय (Office) परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार

1.1.2. सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू

1.1.3. कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार

1.1.4. कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन

1.1.5. कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

1.1.6. अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)

1.2. निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू

1.2.1. निजामती सेवा, प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू

1.2.2. नेपाल सरकार प्रदेश सरकारको स्वास्थ्य संगठन संरचनाको बारेमा जानकारी

1.2.3. कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश

1.2.4. कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू

1.3. सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी

1.4. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू

1.5. सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) महत्व र आवश्यकता

1.6. व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी

1.7. मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

1.8. Basics of Computer Science (MS Word, Excel, Power Point)

1.9. स्वास्थ्य नीति २०७६, स्वास्थ्य सेवा ऐन २०५३, स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०५५

1.10. लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य नीति २०७७, प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना सञ्चालन नविकरण तथा स्तरोन्नति ऐन २०७५ र प्रदेश स्वास्थ्य संस्था स्थापना सञ्चालन नविकरण तथा स्तरोन्नति नियमावली २०७७

1.11. स्वास्थ्यकर्मीहरूको पेशागत परिषद् सम्बन्धी जानकारी र आचारसंहिता

2. Public Health Programme in Nepal

2.1. Family Planning, Safe Motherhood,

2.2. Control of Diarrheal Diseases (CDD), Acute Respiratory Diseases (ARI), Nutrition, National Programme on Immunization & Integrated Management of Neonatal and Childhood Illness (IMNCI)

2.3. Malaria, Kala-azar, Japanese Encephalitis, Filaria

2.4. Human Immune Deficiency Virus (HIV)/Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS) and Sexually Transmitted Diseases (STD) Control

2.5. Tuberculosis and Leprosy Control.

2.6. Health Education, Information and communication

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा हेल्स इस्पेक्सन समूह, सहायक पाँचौं तह हेल्थ असिस्टेन्ट, औलो सुपरभाइजर, खोप सुपरभाइजर, कोल्ड चेन सुपरभाइजर क्षय/कुष्ठ सुपरभाइजर, भेक्टर बर्न डिजिज कन्ट्रोल सुपरभाइजर, परिवार नियोजन सुपरभाइजर पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3. **Planning and Management**

- 3.1. Community Health Diagnosis & Health Profile
- 3.2. Micro Planning of Health Programme
- 3.3. Supervision, Monitoring and Evaluation of Health Programmes
- 3.4. Health Management Information System (HMIS)
- 3.5. Planning and Management of Camps
- 3.6. Cold Chain Management
- 3.7. Health Training Management in different settings
- 3.8. Logistic Management

4. **Organizational Structure and Functions**

- 4.1. Ministry of Health and Population (MoHP), Department of Health Service (DoHS)
- 4.2. Provincial Organizational Structures of health services
- 4.3. District Health Office (DHO)
- 4.4. Primary Health Care Center (PHCC), Health Post (HP)
- 4.5. Health care organizations under local Governments

5. **Community Mobilization & Local Governance**

- 5.1. Female Community Health volunteers (FCHV) and Mother's Groups
- 5.2. Primary Health Care Outreach Clinic
- 5.3. Community Drugs Programme (CDP)
- 5.4. Mobilization of Local Health Leaders and Committees
- 5.5. Provincial and local level Management of Health Services

6. **Epidemiology and Disease Control**

- 6.1. Definition, Scope, Causes of Disease and Infection
- 6.2. Types and Management of Disasters
- 6.3. Management of Epidemics
- 6.4. Causes, Signs, Symptoms, Management, Prevention and Control of Gastroenteritis, Dysentery, Cholera, Typhoid Fever, Giardiasis, Malaria, Filariasis, Encephalitis, Kala-azar, Parasitic Infestation, Scabies, Chicken Pox, Influenza, Mumps, Rabies, Hepatitis, Ring Worm, Leprosy, Tuberculosis, Helmenthiasis, Pertusis, Measles, Diphtheria
- 6.5. Non- Communicable disease and mental health
- 6.6. Health sector response to covid 19
- 6.7. EWARS and surveillance system
- 6.8. Water quality surveillance

7. **Environmental Sanitation**

- 7.1. Water Purification, Waste Management, Food Hygiene, Sanitation of public places, Health Hazards, Sanitary Latrines, Basic Measures in Controlling Rodents, Medical Importance and Measures of Controlling Common Vectors and Insects

8. **Child Health Problems and Interventions**

- 8.1. Common Neo-natal Problems
- 8.2. Common Child Health Problems like CDD, ARI, Malaria and Malnutrition.
- 8.3. Nutritional Interventions, Immunizations Services

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा हेल्स इस्पेक्सन समूह, सहायक पाँचौं तह हेल्थ असिस्टेन्ट, औलो सुपरभाइजर, खोप सुपरभाइजर, कोल्ड चेन सुपरभाइजर क्षय/कुष्ठ सुपरभाइजर, भेक्टर बर्न डिजिज कन्ट्रोल सुपरभाइजर, परिवार नियोजन सुपरभाइजर पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

9. General Medicine

9.1. General History Taking, Simple Physical Examination, Systemic Examination.

9.2. Various Methods of Diagnosis, Complication and Management of Diseases in Respiratory, Digestive, Cardiovascular, Urinary, Endocrine, Musculoskeletal system, Hematology and Central Nervous System with its terminology, Etiology and clinical features

10. First Aid and Emergency Management

10.1. Shock, Poisoning, Injuries, Haemorrhage, External bleeding, Thermal and Chemical Burns, Fracture and Dislocation, Frost Bite, Insect bite, Animal bite, Snake bite and Drowning, Abscess and Cellulites

11. Skin Diseases

11.1. Impetigo, Boils, Contagious diseases, Tinea Infection, Herpes Zoster, Scabies, Eczema, Allergic Conditions and Acute drug reaction

12. Surgery and Related Management

12.1. Haemorrhage, Management of inflammation, Septicemia, Toxemia, Sinus, fistula, Gangrene, Wound, Tetanus, Acute Pain Abdomen, , Hernia, Anal Fissure, Piles, Acute Retention of Urine, Causes of Frequent Urination and Nocturia, Management of Rupture of Urethra, Haematuria, Phymosis, Paraphymosis, Hydrocele, Head Injury, Clinical features and management of Osteomyelitis, Local Anesthesia, Sterilization of Surgical Instruments

13. Eye, Ear, Nose and Throat Diseases

13.1. General Examination procedures of Eye, Ear, Nose and Throat

13.2. Sign and Symptoms and General Managements of Eye Lid complications, Red Eyes, Trachoma, Corneal ulcer, Night Blindness, Cataract, Pterygium, Iridocyclitis, Glaucoma and foreign body in the eyes

13.3. Removal of Wax and Foreign Bodies, Sign and Symptoms and Managements of Otitis Media, Otitis Externa and referral conditions of hearing problems

13.4. Deviated nasal Septum, Nasal polyps, Epistaxis and Sinusitis

13.5. Clinical Features, Complications and management of Acute Tonsillitis, Pharyngitis and Laryngitis

14. Oral Health

14.1. Dental plaques and calculus, Dental Carries, Periodontitis, Peridonal pockets and Abscess, Importance and Maintenance of Oral Hygiene

15. Reproductive Health Problems and Interventions

15.1. Male and Female reproductive System, mechanism of Menstruation, Conception, Evolution, Vaginal Discharge, Management of Per Vaginal Bleeding, Post-Menopausal Bleeding, Uterine Prolapse, Pelvic Inflammatory Diseases; causes, Sign, Symptoms and Complication of Ectopic pregnancy, Management of Engorgement of Mastitis. and Breast Abscess

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको स्वास्थ्य सेवा हेल्स इस्पेक्सन समूह, सहायक पाँचौं तह हेल्थ असिस्टेन्ट, औलो सुपरभाइजर, खोप सुपरभाइजर, कोल्ड चेन सुपरभाइजर क्षय/कुष्ठ सुपरभाइजर, भेक्टर बर्न डिजिज कन्ट्रोल सुपरभाइजर, परिवार नियोजन सुपरभाइजर पदहरूको खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 15.2. Management of Normal Labor and Early Diagnosis and referral of Complicated Pregnancy, Labor, Puerperium
- 15.3. Safe Abortions, Permanent and Temporary Contraceptives
- 15.4. Adolescent sexual and reproduction health rights
- 15.5. Primary health care outreach clinic

Details of abbreviation used in this curriculum:

ARI	Acute Respiratory Infection
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
CDR	Crude Death Rate
CDD	Control of Diarrheal Disease
DHO	District Health Office
DPHO	District Public Health Office
DoHS	Department of Health Service
EPI	Expanded Programme on Immunization
HIV	Human Immune deficiency Virus
IMR	Infant Mortality Rate
IEC	Information, Education and Communication
HP	Health Post
SHP	Sub Health Post
HMIS	Health management Information System
FP	Family Planning
FCHV	Female Community Health Volunteers
TBA	Trained Birth Attendants
MoHP	Ministry of Health and Population
